GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiérsza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 71. Czwartek 27. Marca 1851. **Rok gazecie 40.**

Prenumerata Gazety Lwowskiéj nierozłącznie z Dziennikiem Urzędowym i Dodatkiem Tygodniowym wynosi na kwartał następujący z d. 1. kwietnia dla odbierających

we Lwowie . . . . . 4 złr. 15 kr.

przesyłką na prowincyi . . 4 złr. 30 kr.

Szanowni Abonenci przesyłając wymienioną przedpłatę franco wprost do Redakcyi (Ulica Ormiańska Nr. 347), raczą dołączyć nadto 3 kr., jeżli żądają kwitu, Dominia zaś, Magistraty i wszelkie Władze w tym przypadku, iż nie przyjmują niefrankowanych listów, dodają tyle, ile na opłatę pocztową wedle odległości miejsca do nich przypada.

Redakcya w obawie zwłoki, uprasza PP. Abonentów o wczesne zamówienie i dokładne oznaczenie miejsca i poczty dla Szan. Prenumeranta.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

Lwów, 26. marca. Przedwczoraj (24.) b. m. deputacya tutejszéj Rady gminy miała zaszczyt złożyć na ręce Jego Excelencyi c. k. Namiestnika adres dziękczynny dla Ministra Prezydenta księcia Feliksa Schwarzenberga, za utrzymanie pokoju. Jego Excelencya przyjmując deputacyę z zwykłą Jemu dobrocią, odpowiedział życzeniom Rady gminy z największą uprzejmością. Deputacya któréj przewodniczył sam Przełożony Rady gminy, składa się z większości członków Wydziału, którzy motorami byli adresu, jako to: pp. Franciszek Adamski, Wincenty Kirschner, Józef Göttinger, J. Michalski, Gabriel Mülling i Fryderyk Schubuth.

Spis

składek dobrowolnych, które wpłynęły do lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj, ku utworzeniu funduszu dla wysłania utalentowanych rzemieślników lub wyrobników z Galicyi na wystawę Londyńską:

Przez cech rzeźnicki 2 złr. 49 kr.; pan Łukasz Hałakowski 2 złr.; przez korporacyę garbarzy 3 złr.; pan Florian H. Singer prezydent izby handlowéj 5 złr.; przez cech kotlarski 5 złr.; przez korporacyę mydlarzy 8 złr. 10 kr.; przez cech blacharski 10 złr.; przez lwowskie gremium handlowe 89 złr. 4 kr.; przez cech kowali 10 złr.; pan Franciszek Schumann mechanik 5 złr.; przez cech ślusarski 15 złr.; przez pana Dawida Barasch kupca w Zołkwi ze składek 11 złr. 58 kr.; przez pana Edwarda Machalskiego kupca w Przemyślu ze składek 9 złr.; przez pana radzcę izby Abrahama Cohn z Żurawna ze składek 11 złr.; przez cech cieśli 17 złr.; przez pana radzcę izby Joela Blumenfeld w Sanoku ze składek 8 złr. 30 kr.; przez panów braci Juśkiewiczów kupców w Jarosławiu ze składek 35 złr.; przez korporacyę złotników lwowskich 6 złr.; pan Leon Ostrowski agent towarzystwa ogniowego 1 złr.; przez radzców izby panów Stanisława Riedel i H. Grabscheid ze składek w Samborze 26 złr. 42 kr.; przez magistrat w Gródku 1 złr. 40 kr.; JO. książę Leon Sapieha 5 złr.; przez radcę izby p. Simona Sobel ze składek w Sniatynie 17 złr. 15 kr.; przez cech grzebieniarzy i powroźników 1 złr. 10 kr.; p. Ant. Józef Stock perukarz 2 złr.; p. Mikołaj Lewicki piernikarz 1 złr.; radzca izby pan Karol Werner 5 złr. — Suma do dnia 26. marca 1851 314 złr. 18 kr. m. k.

W biurze izby handlowéj i przemysłowéj składki przyjmują się jeszcze do 15. kwietnia b. r.

(Żałoba po Jego królewicz. Mości księciu Salerno. — Mianowania.)

Wiedeń, 23. marca. Z najwyższego rozkazu przywdzieje dwór po ś. p. Jego królewicz. Mości Leopoldzie, księciu Salerno, królewiczowskim księciu obojéj Sycylii, żałobę, i zacząwszy od poniedziałku 24. b. m. będzie ją nosić przez szesnaście dni z odmianą, a to piérwsze ośm dni t. j. od 24. włącznie do 31. b. m. grubą, potém ostatnie ośm dni, t. j. od 1. aż włącznie do 8. kwietnia, cienką żałobę.

— JCKMość raczył na propozycyę ministra wyznań religijnych i publicznego oświecenia prywatnego docenta przy Lwowskim uniwersytecie dr. Michała *Koczynskiego* mianować nadzwyczajnym profesorem austryackiego karnego prawa i karnéj procedury przy uniwersytecie Krakowskim.

— C. k. ministeryum finansów zezwoliło na prośbę galicyjskiego kameralnego radzcy i przełożonego okręgu, Józefa Schulz de *Strasnicky*, przenieść w równym charakterze do Czech, a opróżnione w Galicyi posady przełożonych kameralnych, nadało sekretarzom dyrekcyi finansów krajowych dr. Ernestowi *Zaufal*, Franciszkowi *Peche* i Antoniemu *Pitka*.

(Wiadomości bieżące z Wiédnia.)

Wiedeń, 22. marca. Na mocy postanowień konwencyi między austryacką administracyą państwa a Krakowskiem towarzystwem kolei żelaznéj górnego Szląska ddto. 30. kwietnia 1850, odbędzie się dnia 15. kwietnia b. r. losowanie obligacyi, wydanych na piérwotne akcye Krakowsko-górno-szląskiéj kolei żelaznéj, i zaraz potem losowanie akcyi prioritatis namienionéj kolei, w wyznaczonym na to lokalu w domu bankowym w Wiedniu (Singerstrasse) o 10téj godzinie przed południem.

— Stósunki w ogólności, a mianowicie z Prusami i z państwami z królestwem tém sprzymierzonemi rokują według ostatnich wiadomości bardzo pomyślnie, zaczem téż zaufanie publiczne wzmaga się, a na giełdzie zaczyna moneta brzęcząca spadać nieco w swéj wartości. — Słychać, że wkrótce ustać mają i te nawet ograniczenia, którym podlegało uwolnienie od służby wojskowéj za złożeniem pewnéj taksy, i że w téj mierze ściśle trzymać się będą przepisów odnośnego patentu, z wyjątkiem wszakże oddanych z urzędowego rozkazu do służby wojskowéj, i uchylających się bezprawnie rekrutacyi. *(Lit. kor. austr.)*

— Do dziennika *Augs. allg. Ztg.* piszą z Paryża, że wyjąwszy namieniony list Ludwika Bonapartego do pana de la Cour, który on (p. de la Cour) w saméj rzeczy księciu Szarcenbergowi przeczytał, a w którym niebyło żadnéj protestacyi, niewymieniano ani jednéj noty między Francyą a wielkiemi mocarstwami pod względem kwestyi niemieckiéj. Niepodpada żadnéj wątpliwości, że Francya względem spraw niemieckich niemyśli rozpoczynać urzędowego kroku, dopokąd uchwały Drezdeńskiego kongresu nie dójdą do wiadomości wszystkich mocarstw, które Wiédeński konkluzyjny akt podpisały.

— Upewniają, że nowa taryfa nie będzie na żaden sposób wprzód zaprowadzona, pokąd sprawy komór cłowych niezostaną załatwione, i nie będzie uregulowana waluta krajowa według spodziewanych reform finansowych. Również miała rada ministeryalna postanowić, aby odnośną taryfę wzięto jeszcze pod ściśle rozpoznanie. *(Oc. R. Ztg.)*

— Z Zemlina donoszą z dnia 17. marca. C. k. austr. konzul w Bułgaryi, pan v. Rösler przybył tu 11. b. m., zkąd udał się do Belgradu do konzula *Radosavlevica* w sprawie nowo postanowionych austr. konzulatów filialnych w Turcyi. — Ze względu na to, że z Serbii zaczęto wywozić wiele srebrnéj monety w zamian za monetę złotą, rozporządził rząd serbski, aby za jednego ces. dukata niepłacono więcéj nad 14 cwancygerów.

— Adam hrabia *Potocki* zakupił niedawno temu położony w pobliżu Krakowa folwark *Łobzów*, dla założenia tam szkoły rolniczéj. Szkoła ta będąca pod staranną opieką hrabi, przynieść może nietylko dla Krakowa lecz i dla całéj Galicyi nieobliczone korzyści. *(Lit. kors. austr.)*

(Kurs wiédeński 24. marca 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — $96^{3}/_{16}$; $4^{1}/_{2}$% — $84^{11}/_{16}$; 4% — $76^{1}/_{2}$. 4% z r. 1850 — —; 3% — —. Losy z r. 1834 — —; z r. 1839 — $298^{3}/_{4}$. Wiédeńskie miejsko bankowe $2^{1}/_{2}$% — 60. Akcye bankowe $1259^{1}/_{2}$. Akcye kolei pół-noc. $1311^{1}/_{4}$. Glognickiej kolei żelaznéj $667^{1}/_{2}$. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiéj żeglugi parow. —. Lloyd —.

Portugalia.

(Dyplomacya portugalska. — Przedmioty przeznaczone na wystawę Londyńską.)

Lizbona, 2. marca. Hrabia Villa Real nieprzyjął posadę posła w Londynie, jak mówią, dla podeszłego wieku i osłabionego

zdrowia; ale korespondencye angielskie twierdzą, że dla tego, iż z lordem Palmerstonem zostaje w osobistéj przyjaźni, a przeto niechciałby z tym ministrem wejść w przykre stosunki dyplomatyczne; albowiem lord Palmerston miał mu oświadczyć, że Anglia lubo niechętnie, jednakże wkrótce użyje silnych środków względem Portugalii, dla przymuszenia ją do zaspokojenia pretensyi angielskich poddanych. Kto więc będzie ambasadorem w Londynie, dotychczas jeszcze niewiadomo. Wiémy tylko, że Sir Hamilton Seymour, dotychczasowy angielski poseł w Lizbonie, mianowany jest posłem w Petersburgu, i bardzo żałuje go Portugalia. Domniemanym jego następcą wymieniają Sir Edmunda Lyons, co nie mało przestrasza Portugalczyków, pomnych na wypadek z panem Pacifico w Atenach; bo przewidują już angielską eskadrę i blokadę, które razem z nim nadejdą. (Obawa względem pana Lyons jest podobno bezzasadna, gdyż niedawno został mianowany posłem w Szwajcaryi.) — Dla wykazania wartości papierów, które według podania zniszczono panu Pacifico w Atenach, posłał lord Palmerston w osobie pana Johnson, osobnego komisarza do Portugalii; francuski i grecki rząd poleciły ten przedmiot swym konzulom w Lizbonie. — Francuski poseł, pan Barrot, otrzymał od swego rządu wyraźną instrukcyę upominać się u portugalskiego rządu o zaległe należytości Francuzów, którzy pod Dom Pedro przeciw Dom Miguel służyli. — Kortezy zezwoliły 10 contos de reis (około 2300 funtów szterl.) dla opędzenia kosztów przesyłki na wystawę przemysłową w Londynie. Przeznaczone dla niéj różne artykuły, wystawione są teraz w arsenale na widok publiczny, i z przyjemnością możemy nadmienić, że także industrya portugalska ma niektóre przedmioty przemysłowe, które się porównania z wyrobami krajów ucywilizowanych wcale nie powstydzą. Wzory koronek, materyi jedwabnych, sukien, kobierców, a nawet katunów, dowodzą o usiłowaniach Portugalii zaprowadzenia rękodzieł w swoim kraju. Ale co największą będzie zwracać uwagę, są to próby portugalskiego marmuru i przecudnie rznięta z słoniowéj kości przez krajowego artystę z Braga, grupa Prometeusza. Kontrahenci tabaki i tytoniu poszlą także różne wzory tabaki, która ma być prawdziwego gatunku.

Hyszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 12. marca. Na dzisiejszém posiedzeniu izby deputowanych toczono dyskusyę nad wnioskiem o zaciągu 35,000 rekrutów. Roga de Togores mówił przeciw wnioskowi; przy odejściu poczty nie był jeszcze zeszedł z trybuny. — Pod względem zawarcia konkordatu z Rzymem miały powstać nowe trudności; zdaje się, że ministeryum względem téj kwestyi jeszcze nie jest samo z sobą w zgodzie. — Onegdaj wieczór był u pana Mendizabel bankiet, na którym byli obecni wszyscy przewodzcy partyi postępowéj, między innymi Olozaga, Cortina, Infante, Lyard, Madoz, Cantero itd. — Komisya do uregulowania długów odbędzie dziś wieczór posiedzenie dla dyskutowania nad arykułem 2. rządowego projektu; zaczynają już mieć nadzieję o uregulowaniu namienionego długu.

Anglia.

(Sprawy parlamentu.)

Londyn, 18. marca. Odroczenie interpelacyi p. *Baillie* względem administracyi wyspy Ceylon zrobiło w gabinecie nieprzyjemne wrażenie. Baillie i jego przyjaciele protekcyoniści spodziewają się obalić gabinet przy téj kwestyi, chcą zatem trzymać tę mocyę niejako w odwodzie na wypadek, gdyby ministeryum pokonało niebezpieczeństwa budżetu.

Zdaje się zresztą rzeczą niepodobną, aby kanclerz skarbu wniósł budżet, któryby zdołał zaspokoić opinię publiczną, a jeżeli nowy plan finansowy niebędzie lepszy od piérwszego, tedy protekcyoniści zyskają wiele popularności gdy gabinet ten upadnie.

Jako akt partyi jest odroczenie mocyi Baillie arcydziełem. Po téj taktyce można wierzyć pogłosce, że się lord Stanley skłania utworzyć nowy gabinet. Słychać, że zamyśla prosić królowę, aby rozwiązała parlament a on tymczasem ogłosi swój program.

Na dzisiejszém posiedzeniu izby niższéj mówił lord Palmerston za bilem religijnym. Nic innego niedało się zrobić, jak to co uczyniono. Na bule papieskie niemożna odpowiadać armatami. Bule te są obelgą; chcemy na nią odpowiedzieć ustawą. Rząd był obowiązany tak działać. — Dyskusyę odroczono na jutro.

(Posiedzenie izby niższéj z 19. marca.)

Londyn, 19. marca. *W izbie niższéj* oznajmił vicomte Torrington, były gubernator wyspy Ceylon, że wprzeciągu 14 dni wniesie mocyę o sprawach téj kolonii, ponieważ niechce dłużéj zostawać pod zarzutami, jakich z wielu stron doznaje jego dawniejsza administracya. *(B. Z.)*

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej dnia 18. marca.)

Paryż, 18. marca. Na dzisiejszém posiedzeniu narodowego zgromadzenia trwała ciągle walka, która się wczoraj rozpoczęła między krajową produkcyą cukru, a wolnym jego przywozem, to jest między systemem protekcyi i wolnego handlu, jednakże nie zajmowała szczególnie uwagi zgromadzenia. I dziś przemawiali najszczególniéj reprezentanci departamentów północnych za dotychczasowym systemem cłowéj ochrony, podczas gdy reprezentanci wielkich nadmorskich miast ujmowali się bardzo za nową ustawą o taryfie cukru. Rozprawy będą wcześnie skończone. Sprawozdawca Beugnot przedłoży jutro stan kwestyi w przeglądzie.

(Wiadomości potoczne z Paryża.)

Paryż, 18. marca. Zawsze jeszcze najsprzeczniejsze pogłoski o utworzeniu gabinetu. To tylko pewna, że rządowe prowizoryum do najsmutniejszych prowadzi rezultatów. Wiadomości z departamentów są bardzo niepokojące. Obrót handlowy ustaje, roboty niema dostatkiem, a obawy się wzmagają. Południowe zwłaszcza departamenta dotknięte są tém nieukontentowaniem.

Na nieszczęście i w innych departamentach nie lepiéj. Także w Paryżu, gdzie spokój jest zupełny, nie idą interesa jak się należy a robotnicy zaczynają czuć ucisk. Aby przeszkodzić rozruchom, trzeba jedności między władzami państwa.

Słychać, że w departamencie de Nievré, w St. Amand groźne wybuchły niepokoje przy konskrypcyi. Dotychczas nadeszły o tém tylko wiadomości telegraficzne, bliższe szczegóły nie są jeszcze wiadome. Depesza donosi o kilku rannych i o kilku osobach przez lud uwolnionych. Władze musiały wezwać pomoc zbrojną z sąsiedztwa.

Najnowsze wiadomości z Egyptu donoszą, że basza zasięgał rady konzulów, którzy niemając instrukcyi w téj sprawie, donieśli do swoich dworów. Odpowiedzi dadzą się łatwo przewidzieć. W konflikcie między Egyptem a Turcyą skłonią się prawie wszystkie rządy zagraniczne na stronę sułtana, przy którym mają swoich posłów. — Anglia tylko mogłaby mieć jakowyś interes w wojnie między sułtanem a baszą; świat handlowy niewierzy jednak w wojnę.

Wiceprezydent Miot przedłożył propozycyę tyczącą się wystawy przemysłu i kunsztów w Paryżu z wszystkich części świata. — Wystawa ma się zacząć dnia 1. września.

Prezydent republiki odjechał dziś do Ruel, aby być obecnym na żałobném nabożeństwie césarzowéj Józefiny, któréj zwłoki spoczywają w kościele téj wsi. *(B. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża z d. 19. marca.)

Paryż, 19. marca. Stan rzeczy zawsze ten sam: niepokój, zamieszanie, scysya, a jednak spokojność na powierzchni. Stronnictwa szukają sprzymierzeńców. Przymierze między legitymistami a Bonapartystami jeszcze nie jest ostatecznie zawarte. Jedna frakcya legitymistów stawi opór, dwie inne, legytymiści przemysłowi i katoliccy dążą usilnie do przymierza: Dziennik *Univers* organ stronnictwa katolickiego, zatknął jak wiadomo piérwszy sztandar legitymistyczno-bonapartystyczny. Całe stronnictwo pójdzie zapewne za tym przykładem.

Dziennik *Univers* zawiéra dziś rozporządzenie arcybiskupa paryskiego względem indagowania listu pastérskiego biskupa w Chartres przez zbór prowincyonalny. Arcybiskup paryski wydał niedawno pismo polecające duchowieństwu, aby niebrało żadnego udziału w walkach stronnictw. Stronnictwo duchowne uczuło potrzebę protestowania przeciw owym mądrym i ewanielicznym radom, i użyło za organ biskupa w Chartres. Ta scysya między dwoma prałatami robi wielką senzacyę; wszystkie sympatye mężów prawdziwie religijnych i umiarkowanych są na stronie arcybiskupa paryskiego.

Dzienniki departamentu Niévre donoszą dziś niektóre szczegóły o niepokojach w St. Amand. Telegrafem donosza, że niepokoje zupełnie są przytłumione, i że aresztowano 20 osób.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 20. marca, 8 godz. wieczór. Słychać, że się ministeryum obecnie zajmuje sprawami Niemiec. Studenci zrobili nową demonstracyę, dla tego że suspendowano profesora Michelet, prosili go bowiem, aby nieprzestawał dawać odczytów. — Względem ustawy upodatkowania cukru niepowzięło zgromadzenie narodowe jeszcze żadnéj stanowczéj uchwały. *(Austr.)*

Szwajcarya.

(Zgromadzenie ludu w Lucernie. — Sprawa żydów.)

Lucerna, 15. marca. W kantonie Lucerny odbyło się zgromadzenie ludu pod przewodnictwem namiestnika Schnyder, które łączyło w sobie wszystkie partye. Przedmiotem dyskusyi była kwestya o podatku — Dla wykluczenia żydów z targowic kantonu Lucerny naradzano się nad nowémi środkami. Szwajcarowie obawiają się bardzo handlowego i spekulacyjnego ducha żydów, i dla tego tylko w niektórych miejscach Szwajcaryi powiodło się żydom tolerancyę uzyskać. Siedziba ich ograniczona jest po większéj części na kanton Argowii, w którym zajmują kilka włości, i zkąd po całéj Szwajcaryi swój handel i kupieckie swoje stosunki rozszerzają. Otóż inne kantony starają się zabezpieczyć przed spekulacyą tych żydów, i tak Lucerna zakazała żydom odwiedzać swe targowice. Żydzi jako obywatele szwajcarscy protestowali przeciw temu, a rada federacyjna rozstrzygnęła niezupełnie z zaspokojeniem Lucerny, dla tego też naradzano się tam nad nowémi środkami.

Włochy.

(Agitacya emigrantów w Piemoncie.)

Turyn, 15. marca. Z wszystkiego, co się tu obecnie dzieje, wnosić można, że się coś knuje. Między emigrantami ustawiczne agitowanie, czynność niezmierna, jeżdżenie to tam to nazad. Masy ludu codziennie więcéj wzburzone, a dzienniki demokratyczne i teatr przyczyniają się niemało do egzaltowania klas niższych. Nawet w szkołach, mianowicie robotniczych, ciągłe poduszczania. W Turynie, w Genuy i po innych miastach wołano 4. marca: Fuori lo straniero, (Precz z cudzoziemcami), a w wielu miejscach lud brał udział w tych okrzykach. Za każdą obelgę, którąby dobrze ubrany chciał wyrządzić człowiekowi uboższéj klasy, mszczonoby się natychmiast. Po

wszystkich kawiarniach siedzą skupionemi grupami emigranci i szepcą między sobą. Za zbliżeniem się obcego ustają szepty. Obok ratusza jest główny klub, do którego przypuszczeni są tylko Włosi, nawet Węgrzy są wykluczeni. Tu panuje ogromna czynność, jak dzień długi wchodzi i wychodzi po kilkanaście osób. Na poczcie pełno emigrantów z listami lub po listy. W kawiarni „Londra" siedzi co wieczór 200—300 emigrantów, powiększéj części Sycylianów i Neapolitanów. Przewaga ich jest tam tak wielka, że każdego podejrzanego (Włocha lub cudzoziemca) wypędzają psykaniem itp. Z Niemcami i Szwajcarami obchodzą się grzecznie, lecz im się wcale nieudzielają. Niemieckich podróżnych niespuszczają z oka i ustępują im z drogi. Główne dzienniki demokratyczne są w ręku Sycylianów i Neapolitanów, a codzień napełnione są artykułami o solidarności ludu, ulepszeniu stosunków ludu itp. Rząd niemoże się już pozbyć emigrantów; wzięli już nad nim górę, idzie więc z nimi razem. *(R. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Turynu.)

Turyn, 17. marca. Urzędowa *Gazetta Piemontese* zawiéra król. dekret, którym na rozszérzenie miasta Turynu ku *Porta nuova* zezwolono. — Zapewniają, że książę Carignano i królowa wdowa, którzy témi dniami byli wystawieni na obelżywe zaczepki dzienników, zamyślają Piemont na niejaki czas opuścić. — Miejska rada uchwaliła znaczną większością głosów zniesienie taksy od chleba, i oraz nakazała mieć ścisły dozór nad piekarzami.

(Poczta włoska.)

Turyn, 17. marca. Wczoraj nareszcie sankcyonował J. M. król oddawna już oczekiwane rozporządzenie względem reformy urzędników w administracyi sądowéj. Jestto ten sam przedmiot, który wywołał był tak żwawe spory i polemikę w dziennikach, a mianowicie spowodował także dobrowolne ustąpienie ministra *Siccardi*. Pomienionym dekretem otrzymało dymisyę sześciu prezydentów sądowych, jeden prokurator państwa i dwóch radzców sądowych. Nowe w téj mierze mianowania i posunięcia szczególnych urzędników na wyższe posady równie już zostały dopełnione. — Budżet ministeryum oświecenia przyjęła izba deputowanych 118 głosami przeciw 9. Teraz zajmuje się izba budżetem robót publicznych. 17 jéj kategoryi już przyjęto. Miasto Turyn rozprzestrzenione ma być w kierunku *Porta nuova*. Wniesienie dalszych zabudowań postanowiono już ostatecznie, a tyczące się roboty mają być wkrótce rozpoczęte.

Rzym, 15. marca. J. Ś. Papież mianował nadzwyczajnych członków rady zwanéj „Consulta di stato." *(Lit. kor. austr.)*

Niemce.

(Dyskusye w bawarskiéj izbie deputowanych.)

Monachów, 18. marca. Na wczorajszém posiedzeniu izby deputowanych naradzano się nad wnioskiem do ustawy względem używania siły zbrojnéj dla utrzymania legalnego porządku. Projekt ten przyjęto bez znacznych zmian większością 85 głosów przeciw 48. Najgłówniejsze postanowienia téj ustawy są następujące: Władza cywilna żądająca siły zbrojnéj do swéj dyspozycyi, musi to czynić na piśmie. Tłumy zebranego ludu mają być dwukrotnie wezwane do rozejścia się. Jeżeli temu wezwaniu zadosyć nie uczynią, wtedy można użyć siły zbrojnéj.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 20. marca.)

Metal. austr. 5% — $73^1/_4$; $4^1/_2$% 64. Akcye bankowe 1139. Sard. $34^7/_8$. Hyszpańskie 3% — $34^1/_{16}$. Polskie 500 L. 83.

Prusy.

(Wiadomości potoczne z Berlina.)

Berlin, 19. marca. Dzień wczorajszy nieprzeszedł zupełnie spokojnie. Zaszły zatargi z strażą bezpieczeństwa, która zmuszoną była użyć broni. O godzinie 9téj wieczór był spokój przywrócony. Aresztowano 58 osób. — Przy sposobności mających wkrótce nastąpić wielkich promocyi w wojsku spodziewają się znacznych zmian na wyższych stopniach wojskowych. — Dnia 18. b. m. miano przy paroli w Berlinie ogłosić, że wojsko ma zdjąć z kasków kokardę niemiecką. *(Austria.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 22. marca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $104^5/_8$. Obligacye długu państwa 85. Akcye bank. $95^5/_8$. Polskie listy zastaw. $93^1/_2$. Polskie 500 L. $82^1/_4$; 300 L. $144^1/_4$. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $8^7/_{12}$. Austr. banknoty $78^1/_6$.

Szwecya.

(Projekta przedłożone wydziałowi konstytucyjnemu.)

Sztokholm, 11. marca. Pan Hartmansdorf przedłożył wydziałowi konstytucyjnemu projekt reprezentacyi, według którego reprezentacya ludu ma się składać z izby wyższéj i niższéj, czyli z pięciu stanów, to jest z duchowieństwa, włącznie z tak zwaną inteligencyą, z urzędników, mieszczan, właścicieli dóbr i włościan. Ze stanu włościan 64 członków, każdy z cztérech innych stanów będzie obejmować po 48 członków; każda izba składa się z 128 członków; reprezentacya szlachty jako takowéj i w ogóle wszelkie uprawnienie osobiste ustaje; izba niższa będzie obierana na lat 3, izba wyższa na lat 12; aby być obranym do pierwszéj, potrzeba mieć lat 30, a do drugiéj lat 40. Oprócz tego są jeszcze przedłożone trzy projekta konserwatywne. Na koszta zaślubienia następcy tronu zaproponowano w ogóle 371,638 talarów 46 sz. 3 f., z których jednakże żądają od kraju 161,808 tal. 13 sz. 3 f., gdyż ta kwota przeznaczona jest na urządzenie apartamentów dla królewicza następcy tronu. Jego król. Mość przybędzie tu dnia 14. b. m.

(Oświadczenie się wydziału konstytucyjnego o propozycyi burmistrza. — Odjazd Króla.)

Krystyania, 11. marca. Wydział konstytucyjny wyraził się na stortyngu z pochwałą o propozycyi burmistrza Vogt: że w §. 14. ustawy zasadniczéj mają wyjść z mocy obowiązującéj słowa: „namiestnikiem będzie albo Norman albo Szwed mianowany." Chociaż nie masz obawy, aby w bliskiéj przyszłości powołano Szweda na namiestnika, jednak wydział uznał ten wniosek za potrzebny i stosowny, gdyż wypadki z owego czasu, w którym na czele rady stanu stał norwegski albo szwedzki namiestnik, są nazbyt bliskie, aby je jeszcze bardziéj w pamięć przywodzić.

Król odjechał wczoraj w towarzystwie miejskiéj gwardyi konnéj. Towarzystwo robotników wyprawiło mu onegdaj serenadę i powitało okrzykiem: Niech żyje.

Rosya.

(Rozkaz głównego naczelnika zakładów wojskowo-naukowych.)

I.

Z Petersburga, 25. (9.) marca. Pan minister wojny, jenerał-adjutant książę Czernyszew odezwą z 23. grudnia r. z. za nr. 13,216 uwiadomił Mnie, że na skutek najpoddanniejszego przedstawienia Jego ces. Mości od pana namiestnika Kaukazkiego o chęci szlachty gubernii Stawropolskiéj, by dla pamiątki Mojego przejazdu mogła na własny koszt utrzymywać w jednym z korpusów kadeckich pięciu kadetów z dzieci biedniejszéj szlachty gubernii Stawropolskiéj, Jego ces. Mość przyjąwszy z szczególniejszém zadowoleniem ten dowód gorliwości ze strony szlachty Stawropolskiéj, najwyżéj przychyla się do przedstawienia jenerała-adjutanta księcia Woroncowa.

II.

Pan minister wojny, jenerał-adjutant książę Czernyszew odezwą z 25. grudnia r. z. za nr. 13,218 uwiadomił Mnie, że szlachta gubernii Charkowskiéj z powodu szczęśliwego ukończenia dwudziestupięcio-letniego panowania Jego ces. Mości objawiła życzenie, ofiarować 10,000 rś. w tym zamiarze, by za procent od tego kapitału wychowywano od dziś na zawsze dwoje biédnych dzieci szlacheckich gubernii Charkowskiéj, w korpusie Połtawskim kadetów, oraz by tych wychowańców wolno było nazywać kadetami Jego ces. Mości.

Po najpoddanniejszém o tém przedstawieniu Najjaśniejszemu Panu, Jego ces. Mość pozwalając z szczególném zadowoleniem na przyjęcie ofiary zrobionéj przez szlachtę Charkowską, co do utrzymania dwóch kadetów w kadeckim korpusie Pietrowskim-Połtawskim, objawiając za to serdeczną Jego ces. Mości wdzięczność szlachetnemu zebraniu szlachty Charkowskiéj, raczył najwyżéj rozkazać, by rzeczonych kadetów mianowano Charkowskimi kadetami. *(G. War.)*

Turcya.

(Depesza telegraficzna.)

Zagrabie, 21. marca. Cały okręg *Banialuki* przystąpił do powstania. Insurgenci opanowali wszystkie mocniejsze stanowiska począwszy od *Jaiza* aż do *Banialuki*, i obsadzili wszystkie przeprawy na rzece Verbacs. W bliskości *Jaiza* mają stać insurgenci w liczbie do 15,000. *Ali-Kedics* miał 12go wyruszyć z Banialuki w 5000 żołnierza i 2000 koni, i wydał tam wezwanie do powstania w masie mieszkańców *Beiki*. Do *Bihacs* przesłano zaś pismo téj treści, izby Kraina postawiła drugi oddział dla obsadzenia wąwozów w bliskości Unacz. Oddział ten składać się ma z 3000 ludzi. Co chwila spodziewają się natarcia ze strony insurgentów obozujących po tamtéj stronie rzéki Verbacs. Ali Kedics mianuje urzędników, i postępuje sobie jakby niezawisły jaki władzca. Sprawdza się, że *Omer Basza* operuje na Liwno i Duwno przeciw *Bihaczowi*.

(Najnowsze wiadomości z Bośnii.)

Z Sarajewo piszą pod dniem 12 marca do zagrabskiego dziennika *Narodne novine:* W sobotę 8go b. m. odjechał wezyr Hairedin-Basza z urzędnikami i służbą do Trawnika, a w poniedziałek 10go b. m. wyruszył za nim austryacki konzul Athanaskovich, w towarzystwie kanclerza i dwóch podoficerów, pozostawiwszy na swojem miejscu pełnomocnika, pana Mat. Suketic, dla czuwania nad kancelaryą konzulatu i komunikacyą statkową. Odjazd konzula austryackiego zatrwożył pozostałych chrześcian. — W okolicy Sarajewa panuje zupełny spokój. O seraskierze Omer-Baszy niesłychać teraz nic bliższego, oprócz że poniżéj Jaizy stoczył bitwę z insurgentami, i zmusił ich do ucieczki. Z Trawnika ma on zamiar wyruszyć do Livno, aby wzdłuż granicy austryackiéj uderzyć pod Grahovem na zbuntowanych Turków Krainy.

Z bośniańskiego teatru wojny otrzymaliśmy drogą nadzwyczajną następujące wiadomości z 15go marca: Cytadela w Banialuce dostała się przez kapitulacyę w ręce insurgentów. W cytadelli było 600 zbiegów z Banialuki i 100 żołnierzy. Ali Bej Chinich, komendant twierdzy zebrał przed kapitulacyą 60 najznakomitszych obywateli i kazał im podpisać dokument, że był zmuszony do kapitulacyi; a potém umknął z twierdzy. Podczas utarczki pod Jaixą zajęli insurgenci Jaixę, lecz stracili ją zaraz po pierwszym ataku wojsk cesarskich a z nią 250 jeńców, których do Trawnika odstawiono. — W saméj Bośnii panuje spokój. Wygnany Basza Bisceovic wziął w dzierzawę wszystkie rogatki zacząwszy od Topoli, wzdłuż granicy 2go pułku banalnego aż do Livno i porozséłał swoich ludzi na przeznaczone miejsca z rozkazem, aby aż do uśmierzenia niespokojów pozostali na ziemi austryackiéj.

Także i wypędzeni przez insurgentów Ascin Bej Zeric i Ibrahim Bej Kozarac zakupili wszystkie rogatki od Topoli aż do Brood. *(Lit. kor. austr.)*

Egypt.

(Wiadomości o stosunkach Egyptu.)

Z wiarogodnego pisma z Kairu z 6go marca, przytaczamy następujące wiadomości o stosunkach Egyptu: W. porta potąd obstaje przy swem żądaniu zaprowadzenia także i w Egypcie sądów mieszanych, tak jak to już w całém państwie tureckiem uczyniono. Zdaje się że Abbas Basza jest temu przeciwny, bowiem sądy te i ich metoda wymierzania sprawiedliwości niezgadzają się według niego z charakterem Egypcyan. — Co się tyczy głoszonych o rekrutacyi wieści, tedy odnoszący się do téj sprawy dekret wydano tylko w zamiarze uzupełnienia przerzedzonych szeregów, nie myśląc bynajmniéj o żadnem powiększeniu etatu wojskowego. Wiadomo, że Abbas Basza postanowił, że odtąd nie mają żołnierze służyć w wojsku dożywotnie, zaczem wielu z nich otrzymało pozwolenie do wystąpienia z czynnéj służby. Znaczna ich liczba korzystała z téj sposobności, i z téj-to przyczyny przerzedziły się znacznie szeregi. — Z tem wszystkiem niepodobna zaprzeczyć, że między rządami tureckim a egypskim istnieją ciągle dawne nieporozumienia z tą tylko różnicą, że do rzeczywistego starcia się nieprzyjdzie z pewnością tak prędko, jakto niektórzy utrzymują. Rozkaz uwolnienia od służby wojskowéj stósownie do lat wysłużonych, przyjęto tu z wielką radością, który oraz dowodzi o dobrych chęciach Abbas Baszy. Książę ten stara się zresztą według możności o dobro kraju, a mianowicie o podźwignięcie handlu. Teraz powziął zamiar urządzenia banku *disconto*, według wzoru europejskich, z wyjątkiem niektórych tylko modyfikacyi do potrzeb kraju zastósowanych. Nasi kupcy spodziewają się ztąd wiele dobrego. Najwięcéj przyczyni się do tego kolej żelazna z Aleksandryi do Kairu, na którą Abbas Basza już zezwolił. O ważności téj komunikacyi — mianowicie co do handlu między Europą a wschodniemi Indyami, niepotrzebuję tu wspominać, chociaż niewypada o tem zapominać, że przeciw temu będą mieli wiele do zarzucenia niektóre państwa kontynentalne, a to nie bez wszelkiéj nawet słuszności. — Wicekról wydał notę okólną do wszystkich konzulów europejskich, upraszając ich, aby wezwali wszystkich poddanych tyczących się rządów swoich, do dobrowolnego i rychłego stawienia się u władz egypskich, ilekroć będą powołani na świadków lub jako strony, iżby uchylaniem się nie wstrzymywać toku spraw. Władzom zaś nakazano jak najspieszniejsze załatwianie wszystkich spraw tak politycznych jako i sądowych. *(Lit. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z 26. marca.)

Lwów. Dziś płacono na naszym targu za korzec pszenicy 20r.30k.; żyta 15r.30k.; jęczmienia 12r.; owsa 6r.30k.; kartofli 6r.45k.; — cetnar siana sprzedawano po 3r.20k.; okłotów po 2r. 21k., — sąg drzewa bukowego kosztował 30r., dębowego 27r.30k., sosnowego 24r.30k. w. w. Ceny drobiazgowéj sprzedaży nie zmieniły się. Prosa, grochu i hreczki nie było na targu.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomya, 18. marca. Według doniesień handlowych z Kołomyi, Kut i Sniatyna podajemy następujące ceny przeciętne zboża i innych toraliów jakie istniały tamże na targach w pierwszych 14 dniach bieżącego miesiąca: korzec pszenicy 18r,48k.; żyta 12r.38k.; jęczmienia 11r.14k.; owsa 5r.8k.; hreczki 8r.55k.; kukurudzy 8r.35k.; kartofli 5r.; — cetnar siana 3r.33k.; nasienia konicza 100r.; wełny 146r.15k.; — sąg drzewa twardego 16r.21k., miękkiego 9r.57k.; — funt mięsa wołowego 8k. i garniec okowity 3r.56k. w. w.

(Targ Wiedeński.)

Wiedeń, 16. marca. Od 9. do 15. marca przypędzono na nasz targ 1824 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie 180 z Galicyi, 639 z Węgier a 905 sztuk z innych niemieckich prowincyi. Sprzedano lub pozostało w miejscu 1561, 263 sztuk zaś odeszło z powrotem. Jedna sztuka ważyła 400—800 funtów; cena była 80—208r. za sztukę czyli 22r.24k. do 24r.12k. m. k. za cetnar. Oprócz tego sprzedano 2366 cieląt (funt po 20—29k.); 1438 sztuk nierogacizny (funt po 30—35k.) i 110 owiec, (funt po 18—30k.); — para jagniąt kosztowała 10—18r. w. w. — Co do zboża sprzedano 751 meców pszenicy po 9r. 42 k., 222 m. żyta po 7r.3k.; 71 m. jęczmienia po 6r. 9k.; 4137 m. owsa po 5r. 30k. i 12 m. kukurudzy po 7r. 30k. Na giełdzie zbożowéj sprzedawano 4300 meców pszenicy, 922 m. żyta, 2000 m. jęczmienia i 1700 m. owsa. — Nakoniec sprzedano 3780 cetnarów siana po 2r.30k.—5r. 36k. i 145 stogów okłotów po 19—25r. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 27. marca.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	55	5	59
Dukat cesarski	„ „	6	1	6	5
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	19	10	22
Rubel śr. rosyjski	„ „	2	—	2	1
Talar pruski	„ „	1	54	1	56
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	30	1	31
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	89	55	90	20

(Kurs wekslowy wiedeński z 24. marca.)

Amsterdam $182^3/_4$ p. 2. m. Augsburg 132 p. uso. Frankfurt 131 p. 2 m. Genua 154 p. 2. m. Hamburg 193 l. 2. m. Liworno 128 p. 2. m. Londyn 12-56. l. 2. m. Marsylia $155^1/_2$ l. 2. m. Paryż $155^3/_4$ l. 2. m. Bukareszt $211^1/_2$. Konstantynopol —, Agio duk. ces. $36^5/_8$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. marca.

Hr. Potocki Stanisław, z Brzeżan. — JW. Wierzchlejski Franciszek Ksawery, biskup r. k., z Przemyśla. — Br. Bess Arnold, z Zbory. — PP. Obertyński Wacław, z Sawezyna. — Dobrzański Stanisław, z Daszawy. — Płocki Józef, z Rudnik. — Romaszkan August, z Uherska. — Fierich Hugo, z Świdnicy. — Barański Michał, z Radłowic. — Brzozowscy Piotr i Ignacy, z Stanisławowa. — Prawecki Michał, z Brzeżan. — Sikorski Seweryn, z Monasterzec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. marca.

Książę Cantecuzeno, do Czerniowic. — Hr. Miączyński Maciej, do Pieniak. — Hr. Gołuchowski Artur, do Łosiacza. — PP. Jordan Teofil, do Nowosiołek. — Jędrzejowicz Spewal, do Glińska.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. marca.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zr.	27 11 0	+ 3°	+ 8°	zachodni	pochm. gr. mgła
2 god. pp.	27 11 0	+ 7°	+ 2,5°	zachodnij	„ ⊙
10 g. w.	27 11 0	+ 5,7°		cicho	„

TEATR.

Dziś: krotochwila niemiecka: **Eulenspiegel.**

Jutro: Koncert p. *Milan* na fortepianie i komedya polska: **Doktór medycyny.**

W sobotę: opera niemiecka: **Fra-Diavolo.**

(Nadesłane.)

Często przychodziło nam słyszeć głośne sprawy Lwowskiéj Rady gminnéj, często wyczytywaliśmy w gazetach z jak chwalebnem poświęceniem czuwa nad pomyślnością swoich komitentów. A przedewszystkiem wysławiano nam zbawienne dla gminy dzieło z urządzenia *korpusu pompierów.* W nadziei błogich skutków, przyjmowaliśmy z uniesieniem doniesienia o tym zakładzie, upatrując w stósownem jego urządzeniu rękojmię bezpieczeństwa osób i majątków naszych. Ufni w słowa pochwalne bez obawy czekaliśmy popisu dzielnie wprawnego i zręcznego korpusu pompierów. Ale okrutny żywioł jakby przerażony groźną zapowiedzią, zdawał się uchodzić przed dzielnością pompierów lwowskich; i długi czas nie śmiał nawiedzać miasta, a mało tylko gdzie niegdzie czasami z komina wybuchnął. Rosło zaufanie, i zbywało jedynie stanowczego doświadczenia by skład nowego instytutu w całéj okazałości wystawić, a ustalić mu niezachwianą sławę.

Wczoraj (25) pod wieczór około 9 godziny, wybuchł ogień na krakowskiem przedmieściu. Pospieszyliśmy zatém szukać sprawdzenia, i zastaliśmy w pogotowiu na miejscu wszelkie przysposobienia ku utrzymaniu porządku i zabezpieczeniu uratowanéj własności; widzieliśmy jak przybywali w porę dozorcze organa starostwa grodzkiego i żandarmerya; — ale właśnie ci którzy z powołania pożar przytłumiać mieli, nie odpowiedzieli oczekiwaniu; a w przyborach swych do gaszenia ognia nie dowiedli wysławianego porządku i akuratności. Zaprzeczyć wprawdzie niektórym z pompierów nie można osobistéj zręczności, nawet poświęcenia w pracy, ale w ogóle trudno było dopatrzyć statecznéj jedności w działaniu. Sikawek dużo, ale bez wody, chociaż w owéj stronie na wodzie wcale nie zbywa; na siedm, ośm sikawek dostawiono dwie lub trzy beczki z wodą. Jakiś niewidziany w podobnych przypadkach nieład opanował całość, a widocznie pochodził z niedostatecznego przewodu w kierownictwie narzędźmi ogniowemi. Oprócz przełożonego Magistratu prow. Burmistrza nikt z Rady gminnéj nie stanął; zdawało się jakoby ufni w doskonałość zarządzonéj instytucyi swojéj, nie uznawali potrzebném nałożyć trudu i przypatrzyć się na własne oczy dziełom zakładu swego.

Szczęściem nie było wiatru, i przypadek nie dozwolił by pożar, jak łatwo być mogło, pochłonął całe przedmieście krakowskie.

Niezbudowani bynajmniéj opuściliśmy więc pogorzelisko z przekonaniem, że piękne słowa bez wykonania płoną marnie, i że teraźniejsze nasze przybory ogniowe mimo łożonéj a zachwalonéj poprawy, jeszcze nie doszły tego czém przedtem były.

Główny Redaktor **M. Szczeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.